

Oslo

Bydel Grünerløkka

Drivere og dynamikker rundt dealing i ungdomsmiljøet

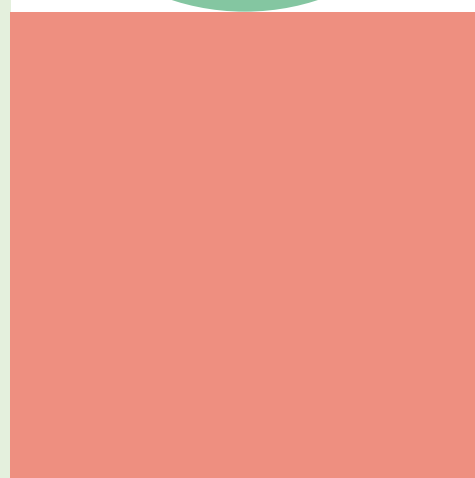
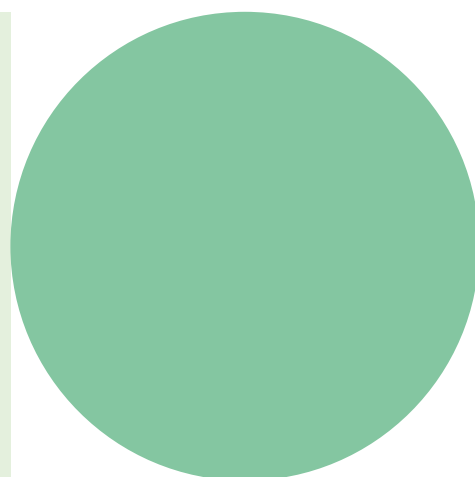

HKH-
rapport
2025

SALT
SAMMEN LAGER VI ET TRYGT OSLO

KØRUS
Oslo

Forord	3
Sammendrag	5
Innledning	6
Om Bydel Grünerløkka	
Bakgrunn for kartleggingen	
Kartleggingens mål	
Problemstillinger	
Organisering av arbeidet	
Kunnskapsgrunnlag	
Begrepsavklaring	
Avgrensning	
Kartleggingsprosessen	9
HKH som metode	
HKH-prosessen	
Metoder og kilder benyttet i kartleggingsarbeidet	
Hvilke stemmer utgjør datamaterialet?	
Etiske og juridiske problemstillinger	
Eksisterende tiltak	14
Funn fra kartleggingen	17
Arenaer for dealing	
Hva omsettes, og av hvem?	
Bekymring for de yngste	
Rekruttering og relasjoner	
Hvorfor er dealing attraktivt?	
Hva sier foreldrene?	
Hva forteller funnene oss?	23
Hvilke behov identifiseres i datamaterialet?	25
Innsatsområde 1: Å skape dårlige vilkår for dealing	
Innsatsområde 2: Hva gjør vi ved mistanke om dealing?	
Innsatsområde 3: Hva gjør vi når dealing er avdekket?	
Handlingsplan med anbefalte tiltak	26
Referanser	28

Forord

Ungdom i Bydel Grünerløkka skal ha det godt. Ungdom i Bydel Grünerløkka skal ha venner. Ungdom i Bydel Grünerløkka skal tilhøre sunne fellesskap og føle seg trygge.

Grünerløkka er for de aller fleste ungdommer et godt sted å leve. Samtidig har bydelen vår, som del av en storby, utfordringer som det trengs kunnskap og samarbeid for å løse. Dealing – ulovlig handel med rusmidler – er en slik utfordring. Arbeidet med denne rapporten er forankret i Bydel Grünerløkkas SaLTo-handlingsplan.

Rapporten bygger på en omfattende prosess, med HKH-kartlegging, analyse og tiltaksutvikling. Ungdommenes stemmer er det viktigste grunnlaget, og ungdom har deltatt fra start til slutt.

Jeg håper HKHen blir et verdifullt bidrag i arbeidet med forebygging og håndtering av dealing, og i det helhetlige arbeidet for et godt ungdomsmiljø. Jeg ønsker at rapporten blir lest og brukt av alle som brenner for at barn og ungdom skal ha en god oppvekst i Bydel Grünerløkka, i Oslo, og i landet ellers. Som ansvarlig for gjennomføring av bydelens oppvekstreform vil jeg løfte den frem som eksempel på hvordan samarbeid og ungdomsmedvirkning gir retning og kvalitet i arbeidet vårt.

En stor takk rettes til alle som har deltatt i arbeidet. Prosjektgruppa, KORUS, Ungdomsrådet og andre som har bidratt med informasjon og hjelp i analyse og tiltaksutvikling.

Den aller største takken går til ungdom i Bydel Grünerløkka, dere er vår inspirasjon og vår framtid!

God lesning!

A. Skjellum-Kokkim

Anette Skjellum-Kokkim

Avdelingsdirektør Oppvekst og lokalmiljø

Foto: Mari Bø Trosterud

Sammendrag

Denne rapporten kartlegger drivere og dynamikker rundt dealing blant ungdom i Bydel Grünerløkka. Dealing defineres her som ulovlig handel med rusmidler. Initiativet kom fra Utekontakten, og arbeidet ble gjennomført av en tverrfaglig SaLTo arbeidsgruppe. Hovedmålet med kartleggingen er økt lokalkunnskap om utfordringsbildet, og utvikling av treffsikre tiltak for målgruppen.

Kartleggingen er gjennomført med HKH som metode, og med tett veiledning fra KORUS. HKH står for Hurtig Kartlegging og Handling, og forutsetter at både det aktuelle problemområdet og pågående og relevant innsats kartlegges. En HKH-kartlegging skal gjennomføres relativt raskt, og resultere i forslag om konkrete tiltak, basert på behov som avdekkes underveis. Informasjon har blitt innhentet gjennom en kombinasjon av ulike kvalitative og kvantitative metoder, såkalt metodetriadning.

Kartleggingen har gitt verdifull innsikt i et komplekst utfordringsbilde. Funnene viser at illegale rusmidler er synlige og lett tilgjengelige i bydelens ungdomsmiljø, både i bydelens fysiske miljø og på sosiale medier. Funnene peker også på at det finnes mange ressurser og muligheter for forebygging og innsats som kan benyttes i det videre arbeidet. Rapporten avsluttes med konkrete forslag til tiltak og en handlingsplan som involverer lokalsamfunnet og andre relevante aktører i det videre forebyggende arbeidet. Ved å forstå de lokale forholdene og involvere hele lokalsamfunnet, kan vi sammen legge til rette for en trygg og inkluderende oppvekst for bydelens barn og unge.

Innledning

Om Bydel Grünerløkka

Bydel Grünerløkka ligger i sentrum av Oslo, og er kjent for et yrende kulturliv som tiltrekker seg mennesker fra hele byen. Med sine 64 270 innbyggere, er Grünerløkka den bydelen i Oslo med flest innbyggere. Bydelen har en relativt ung befolkning, med forholdsvis store levekårsforskjeller innad i befolkningen. De siste årene har forskjellene i levekår økt både i Oslo, og innad i bydelen (Budsjett, Bydel Grünerløkka 2024).

Bydel Grünerløkka kommer dårligere ut enn gjennomsnittet for Oslo, og landet som helhet, innen flere oppvekst- og levekårsparametere: andel barn og unge som lever i lavinntektsfamilier, trangboddhet, enslige forsørgere, frafall fra videregående skole og forventet levealder. En av bydelens viktigste satsninger er å tilrettelegge for en trygg, aktiv og inkluderende oppvekst – og å utjevne sosiale forskjeller i befolkningen (Budsjett, Bydel Grünerløkka 2024).

Det er store forskjeller innad i befolkningen i Bydel Grünerløkka. Enkelte delbydeler som Sinsen, Grünerløkka vest, Dælenenga og Rodeløkka ligger under Oslo-gjennomsnittet innen oppvekst- og levekår og andre måleparametere, mens delbydel Hasle og Løren befinner seg langt over gjennomsnittet i Oslo på flere områder. Forskjellene mellom delbydelene kan til dels skyldes ulik befolkningssammensetning, og gjenspeiles også i Ungdataundersøkelser (Helseoversikt, Bydel Grünerløkka 2023), (Ung i Oslo, OsloMet 2023).

Bakgrunn for kartleggingen

Bakgrunnen for dette kartleggingsarbeidet var et behov for økt oversikt og bedre tilpassede tiltak rundt ulovlig handel med rusmidler – dealing – i bydelens ungdomsmiljø. Initiativet kom fra Utekontakten i bydelen, som i sitt oppsøkende arbeid opplevde en utvikling hvor dealing blant ungdom framstod mer krevende å få oversikt over. På Grünerløkka skjer dealing blant ungdom som ellers i byen; i nærmiljøet, på skolene og på sosiale medier. Mediebildet frem-

stiller et Oslo der vold og oppgjør mellom unge voksne har sammenheng med narkotikahandel og internasjonale nettverk. Med bakgrunn i dette ønsket vi å undersøke fenomenet nærmere, og få bedre oversikt over de lokale driverne og dynamikkene.

Kartleggingens mål

Det overordnede målet med kartleggingen er økt kunnskap, forståelse og oversikt over utfordringsbildet med ulovlig handel med rusmidler. Basert på kartleggingens funn vil bydelen og øvrig tjenesteapparat kunne utvikle mer treffsikre tiltak, og legge til rette for en trygg og inkluderende oppvekst for bydelens barn og unge.

Problemstillinger

Problemstillingen kan oppsummeres med de to begrepene som også ble tittelen på HKH'en: drivere og dynamikker. Med drivere menes motivasjon for, eller årsak til, at dealing skjer hos en person, i et miljø eller i en gitt situasjon. Med dynamikker menes samspillet mellom aktørene og samfunnsstrukturene.

I startfasen av kartleggingsarbeidet pekte det seg ut noen sentrale spørsmål og problemstillinger som vi ønsket å undersøke nærmere. Disse spørsmålene har fulgt oss gjennom hele prosessen:

- › Hva kjennetegner typiske steder eller områder hvor dealing forekommer ofte?
- › Hvilke faktorer gjør at noen unge involverer seg i dealing?
- › Finnes det nettverk som holder i trådene?
- › Hvordan er aktiviteten forankret på internett og i sosiale medier?
- › Hvordan og hvor foregår rekruttering av ungdom til dealing?
- › Har det skjedd endringer over tid?
- › Har de unge som selger illegale rusmidler selv rusproblemer?

I tillegg til økt forståelse for utfordringsbildet, ønsket vi også å utforske positive drivere og dynamikker som kan utnyttes som styrker og ressurser i det forebyggende barne- og ungdomsarbeidet:

- Hva kjennetegner typiske steder og områder hvor dealing sjeldent eller aldri forekommer? Hvorfor skjer det ikke der? Hva kan vi lære av det?
- Hvorfor er det så mange unge som aldri involveres i dealing, eller andre kriminelle aktiviteter? Hvilke beskyttelsesfaktorer er til stede?

Organisering av arbeidet

Prosjektteamet har bestått av:

Prosjektleder

Camilla Farstad: SaLT-koordinator i Bydel Grünerløkka

Skriver

Shivani Sharma Murphy: Fagkonsulent, Forebyggende Barne- og Ungdomstjenester Bydel Grünerløkka

Linda Bryhn-Hellerud: Avsnittsleder, seksjon for kriminalitetsforebygging, Politiet, enhet sentrum

Malin Nordberg Forsmo: Utekontakt, Bydel Grünerløkka

Ida Karine Lindseth Mong: Teamleder i Utekontakten, Bydel Grünerløkka (deltok fram til august 2024)

Jørgen Utheim Sverdrup: Ruskonsulent ung i Utekontakten, Bydel Grünerløkka (deltok fra august 2024)

Teamet har hatt regelmessige møter gjennom HKH-perioden fra mars 2024 til februar 2025, så hyppig som ukentlig i deler av perioden. Da problemstillingen gjelder hele bydelen, har også øvrige bydelstjenester, skoler, politiet og lokal-samfunn vært tett påkoblet.

HKH'en gjennomføres med Bydelsdirektøren som øverste ansvarlig. Prosjektets styringsgruppe er SaLTo ledermøte, bestående av leder for forebyggende politi, skolens rektorer, bydelens oppvekstdirektør og seksjonseledere. Jonas Chabchoub og Anniken Sand ved KORUS Oslo har veiledet kartleggingsteamet.

Arbeidet sluttføres med en handlingsplan med tiltak som forplikter aktørene som deltar i arbeidet (se vedlegg). HKH'en legges inn som tiltak i SaLTo handlingsplan.

Kunnskapsgrunnlag

Seks psykologistudenter fra Universitetet i Oslo har utarbeidet et kunnskapsgrunnlag til HKH-rapporten under sin praksisperiode i Bydel Grünerløkka våren 2024. I kunnskapsgrunnlaget analyserer studentene blant annet tall fra Ungdataundersøkelsen og Bydel Gamle Oslos SAT-rapport: «Å finne fellesskap i utenforskap». (Bydel Gamle Oslo, 2023). I tillegg belyser studentene perspektiver som psykisk helse, vennskap, ensomhet, samfunnskostnadene ved utenforskap, viktigheten av forebygging og hvordan beskyttelse, risiko og resiliens henger sammen.

Takk til Christine Bakkeliid, Isabella Faarlund, Lina Golberg, Pia Øren Nygård, Sara Ohren og Sofie Skjæraker for dette bidraget. SaLTo-koordinator kan kontaktes dersom studentenes rapport ønskes tilsendt.

Avgrensning

Dealing, ikke bruk

Kjøp og salg av rusmidler og bruk av rusmidler er to sammenfallende temaer som vekker stort engasjement, og som det kan være vanskelig å skille mellom. Når respondentene får spørsmål om dealing, ligger det for mange naturlig å også fortelle om ungdom og rusbruk, da disse to temaene er overlappende. Vi har i dette kartleggingsarbeidet valgt å fokusere lite på rusbruk som fenomen, da målsetningen har vært å kartlegge drivere og dynamikker knyttet til dealing.

Aldersspenn

Prosjektgruppen har valgt å ha fokus på yngre barn og unge i dette arbeidet, med hovedvekt på aldersspennet som strekker seg fra mellomtrinnet, til utgangen av ungdomsskolen. Overgangen fra barneskole til ungdomsskole er en sårbar og viktig fase i barn og unges liv, og veivalg i denne perioden kan gi retning for videre ungdoms- og voksenliv. Dette er også en periode av livet hvor mange barn slutter i, og mister kontakt med, organiserte fritidstilbud. Bakgrunnen for valg av målgruppe var økt bekymring fra flere hold i forkant av kartleggingsarbeidet for de yngste som involveres i dealing. Dette er også en gruppe det eksisterer lite kunnskap om når det gjelder bruk og anskaffelse av rusmidler.

Begrepsavklaring

Dealing:

brukes som begrep for ulovlig kjøp og salg av rusmidler.

Respondenter:

Vi har valgt å kalle intervjuobjektene for respondenter framfor informanter i denne rapporten, etter oppfordring fra ungdom. Begrunnelsen er at «informant» ofte er et negativt ladet begrep i rusmiljøer, som knyttes opp til utlevering av informasjon – eller snitching.

Snitching:

Negativt ladet ord om tysting, sladring eller utlevering av informasjon.

Puff:

Begrep som ungdom benytter når de snakker om vape/ e-sigaretter.

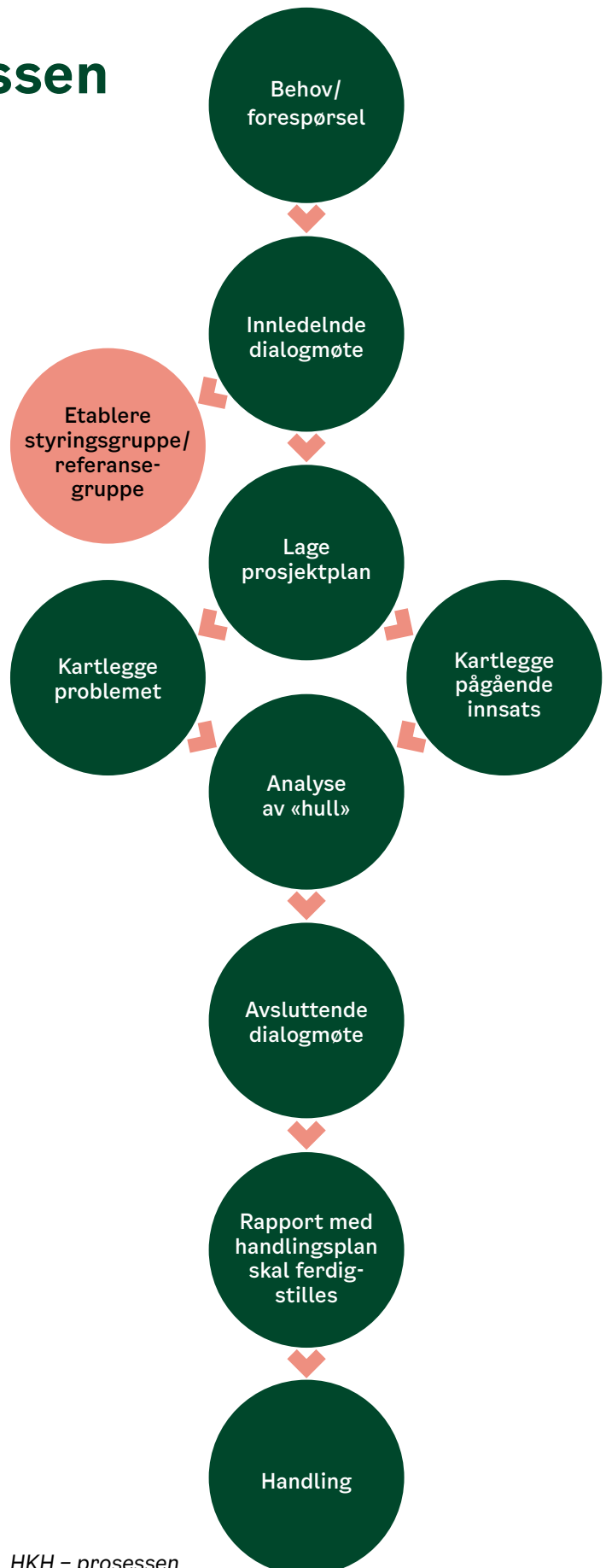
Kartleggingsprosessen

HKH som metode

Hurtig Kartlegging og Handling (HKH) ble utviklet av KORUS Bergen i samarbeid med Utekontakten i Bergen. HKH bygger på kartleggingsmetoden Rapid Assessment and Response (RAR) som har blitt brukt for å kartlegge folkehelse spørsmål i flere land. RAR er utviklet av Verdens Helseorganisasjon med fokus på hurtighet, handling og metode-triangulering. HKH som kartleggingsmetode er tilpasset kartlegging av sosiale og helsemessige problemområder i Norge. KORUS Bergen har utarbeidet en manual for bruk av HKH-metoden i 2007. Manualen ble revidert i 2014 (KORUS Vest – Bergen, 2014).

HKH-metodikken forutsetter at både det aktuelle problemområdet, og pågående og relevant innsats kartlegges. Målet er at kartleggingen skal gjennomføres relativt raskt og munne ut i forslag om konkrete tiltak, basert på avdekte behov. Informasjon innhentes gjennom en kombinasjon av ulike kvalitative og kvantitative metoder, såkalt metodetriangulering. Dette bidrar til at funn kan valideres gjennom kryss-sjekking på tvers av kilder og metoder.

I en HKH-kartlegging er det ikke vitenskapelig perfektjon som er målet, men heller å sikre kunnskap om et problemområde – som kan legges til grunn for å foreslå gjennomførbare og dagsaktuelle tiltak (KORUS Vest – Bergen, 2014).

HKH – prosessen

Metoder og kilder benyttet i kartleggingsarbeidet:

- › Innledende stormøte
- › Litteraturgjennomgang (med bistand fra seks psykologistudenter fra Universitetet i Oslo)
- › Kartlegging av eksisterende tiltak og tjenestetilbud
- › Kvalitative intervjuer, både enkeltintervjuer og gruppeintervjuer
- › Anonyme spørreundersøkelser til ungdom og foreldre/foresatte
- › Rusundervisning på niende og tiende trinn: notater fra elevenes generelle refleksjoner og et anonymt spørreskjema til elevene
- › Feltrapporter fra Utekontakten
- › Vekterrapporter
- › Observasjoner og loggføring i prosjektperioden
- › Avsluttende stormøte med tiltaksutvikling

Hvilke stemmer utgjør datamaterialet?

Innledende stormøte:

Kartleggingsarbeidet ble innledet med en stor kick-off på Elvebakken skole den 18. april 2024. Totalt var 51 personer til stede. Vi inviterte bredt, og en rekke ulike ressurspersoner deltok på møtet; ansatte fra barneskole, ungdomsskole, videregående skole og fritidsklubber, politikere, nabolagsforeninger, foreldre, KORUS, idrettsklubber, helsesykepleiere, barnevernstjenesten, NAV, næringslivet, studenter, ungdommer, politi og utekontakter.

Hovedaktiviteten på stormøtet var gruppearbeid. Hver gruppe diskuterte med utgangspunkt i noen forhåndsbestemte spørsmål. Hver enkelt deltager fikk også utdelt et personlig skjema med mulighet for å gi utfyllende informasjon som ikke fikk plass i gruppearbeidet – eller tips til prosjektteamet om ressurspersoner til enkeltintervjuer eller relevant fagstoff til kartleggingsarbeidet. Innspillene fra Stormøtet ga retning til det videre kartleggingsarbeidet.

Ungdomsstemmer:

Vi anslår at ca. 350 ungdomsstemmer er representert i datamaterialet. Disse stemmene fordeler seg på kvalitative intervjuer med nøkkelrespondenter, samtaler med bydelens ungdomsråd, rusundervisning på bydelens ungdomsskoler, en anonym spørreundersøkelse – og anonyme forslagslapper på hvilke endringer eller tiltak bydelens ungdomsskoleelever ønsker seg på temaene «Nærmiljø» – og «Helse og rus».

I tillegg til de overnevnte ungdomsstemmene, har bydelen lokale tall fra Ung i Oslo-undersøkelser, som er Oslo kommunes Ungdataundersøkelse. Undersøkelsene gjennomføres hvert andre år på både mellomtrinnet, ungdomstrinnet og videregående skole, og gir verdifull kunnskap om oppvekstsituasjonen til barn og unge i bydelen, og hvordan situasjonen endrer seg over tid.

Ansattgrupper:

Det har blitt gjennomført intervjuer med rekke ansattgrupper: barnevernstjenesten, politiet, vektene, skoler, helsetjenester, fritidssektoren, utekontakter, ruskonsulent ung og NAV.

Foreldrestemmer:

Vi har samlet inn innspill fra 113 foreldre, fordelt på to kvalitative intervjuer og en anonym spørreundersøkelse til foreldre på niende trinn på bydelens ungdomsskoler.

Avsluttende stormøte med tiltaksutvikling i fellesskap:

Det ble arrangert et avsluttende stormøte 12. desember 2024 på Sentrum politistasjon, hvor totalt 32 personer deltok. På stormøtet presenterte prosjektgruppen HKH-prosessen, funn fra kartleggingsarbeidet og noen forslag til innsatsområder med anbefalte tiltak.

Målet for samlingen var å jobbe videre med tiltaksutvikling i fellesskap, på tvers av tjenester og fagfelt. En rekke ressurspersoner fra ulike sektorer var representert, og bidro i tiltaksutviklingen: ansatte på skoler, KORUS, idretten, fritid, politiet, FAU, foreldre, utekontakt, ruskonsulent, NAV, barnevernstjeneste, vektertjenester, SaLTo, ledelse fra oppvekstfeltet og skoleledelse.

Etiske og juridiske problemstillinger

Kartleggingens tematikk og problemområde er sensitivt. Tematikken kan berøre deltagelse i kriminalitet, og derav innebære frykt for straff, konsekvenser og stigmatisering. Med et slikt utgangspunkt har det vært gjort en rekke etiske vurderinger til gjennomføringen av kartleggingen. Valg av respondenter har vært nøye gjennomtenkt, og vurderinger av om intervjuobjektene er egnet har blitt gjort kontinuerlig i prosessen. Vi har vært opptatt av å formidle at vi ikke ønsker personsensitiv informasjon som kan knyttes til enkeltpersoner eller grupperinger i intervjuene. Vi har vært tydelige på at målet vårt med enkeltintervjuer og gruppeintervjuer har vært økt kunnskap som tjenestene kan bruke til å følge opp barn og unge på en god måte, og at ingen respondenter skal oppgi informasjon om seg selv eller egen vennegjeng.

Det har tidvis vært krevende å komme i kontakt med ungdom i målgruppen som ønsker å la seg intervju. Prosjektgruppen har opplevd at uformelle samtaler med ungdom i målgruppen om dealing og kriminalitet er uproblematisk i hjelperollen, men utfordrende i forskerrollen under en intervjusetting. For å sikre anonymitet har det ikke blitt gjort lydopptak av intervjuene, og alle intervjunotater er anonymisert fortløpende.

Valget av målgruppe for kartleggingen, yngre ungdom i aldersspennet fra mellomtrinnet til ungdomsskolealder, har også skapt noen etiske og juridiske problemstillinger. Det er utfordrende å undersøke et skjult fenomen blant svært unge mennesker som ikke selv er samtykkekompetente. Terskelen for å delta i organiserte intervjusettinger blir enda høyere når deltagelse krever utvidet vokseninvolvering og foreldresamtykke. Prosjektteamet har likevel fått indirekte og verdifull informasjon om målgruppen gjennom samtaler med eldre ungdom som reflekterer over egen og andres barndom – og gjennom ansatte som jobber med målgruppen i det daglige.

Foto: Nikolay Korbets Freund/Oslo kommune

Eksisterende tiltak

Bydel Grünerløkka og øvrige samarbeidspartnere har en rekke tjenestetilbud og tiltak som også retter seg mot målgruppen. Tradisjonelt forebyggende arbeid som sørger for inkluderende fellesskap, ungdomsliv med mening og mestring og rask og riktig hjelp er noe som bydelen jobber kontinuerlig med å forbedre og videreutvikle til enhver tid. Listen over eksisterende tiltak fokuserer først og fremst på tiltak knyttet direkte til ungdom og dealing, og er ikke uttømmende.

Tjenestene og tiltakene nedenfor opptrer ofte sammen som en koordinert innsats rundt ungdommen, og tjenestene henviser til hverandres tilbud. Tjenestene er satt opp i alfabetisk rekkefølge, ikke etter viktighet.

Tjeneste	Tiltak
Barneverntjenesten	Barnets beste er alltid begrunnelsen for Barneverntjenestens innsats. Tjenesten tilbyr oppfølging direkte til ungdommen, eller til familien. Noen av ungdommene som tjenesten følger opp, er involvert i dealing. Barnevernstjenesten erfarer at mange barns inngang til kriminalitet er økonomisk motivert og at de har et ønske om å bedre familiens økonomi. Eksempler på oppfølging er hjelp med jobb eller fritidsaktiviteter, psykisk helsehjelp, hjelp med å samarbeide med skolen eller andre tjenester. Målgruppe: 0–25 år.
Barne- og ungdoms-psykiatrisk poliklinikk (BUP)	Psykisk helsehjelp til barn og unge med alvorlige psykiske lidelser og vansker. Målgruppe: 0–18 år.
FACT ung	Tverrfaglig behandlingsteam for ungdom med moderate til alvorlige psykiske lidelser og utfordringer på flere områder i livet FACT ung gir individuell behandling, gruppetilbud, familieveiledning, samtaler, praktisk hjelp og støtte opp mot NAV og andre offentlige instanser. Målgruppe: 12–18 år, med mulighet for oppfølging til og med 24 år
Fritidsklubbene	Bydelens fritidsklubber, Dragen Fritidsklubb, Sinsen Kulturhus, X-Ray Ungdomskulturhus og LøkkyTrøkk, tilbyr trygge rom, meningsfulle aktiviteter, inkluderende fellesskap og støttende voksne. Dette er universelle tiltak som forebygger dealing og annen kriminalitet. Fritidsklubbene er også viktige instanser for å fange opp og følge opp negativ aktivitet i ungdomsmiljøet, og til å veilede utsatt ungdom inn i gode spor. Målgruppe: 10–25 år.
Kriminalomsorgen og Konfliktrådet	Straffereaksjoner, eksempelvis samfunnsstraff. Ungdomsstraff, ungdomsoppfølging, gjenopprettende prosess/mekling Dette er måter å gi ungdom mulighet til å ta ansvar for lovbrudd, herunder dealing. Tiltak kan innebære arbeid, konflikthåndtering, rusoppfølging mm. Straffereaksjonene gjelder alder 15–18 år, mekling er aldersuavhengig.

Nav	Ungdomsavdelingen på Nav Grünerløkka's fremste oppgave er å bistå ungdom som kommer til dem, slik at de blir i stand til å leve selvstendige liv og skaffe den neste jobben sin selv. Nav kan bistå ungdom både ut i utdanning og ut i arbeid. Nav kan også bistå med veiledning og oppfølging knyttet til ulike utfordringer i livet, herunder kriminalitet. OT (Oppfølgingstjenesten), AMS (arbeid med støtte) og IPS (individuell jobbstøtte) er eksempler på tiltak/tjenester som er godt egnet for ungdom i målgruppen for HKHen. Nav kan også gi økonomisk støtte, samt ev hjelpe familien til ungdommen dersom det er behov for det. Nav definerer ungdom fra 16 til 30 år.
Oslohjelpa	Tilbud til foreldre, familier, barn og unge. Gir veiledning, støtte og praktisk hjelp uansett problemstilling. Oslohjelpa har mange saker som omhandler utfordringer i familien. Når foreldre ber om hjelp med relasjonene til ungdommene sine, er bekymring for dealing et tema som kommer opp. Målgruppe: Barn og unge 0–18 år, og deres foreldre/ familier.
Politiet	Forebyggende arbeid under 18 år. Eksempler på forebyggende arbeid er bekymringssamtaler, veiledning av foreldre, trygghetsoppfølging, samt deltagelse i oppfølgingsteam. Tilstedeværelse og forebyggende innsats i lokalmiljøer der dealing skjer. Anmeldelse og straffesakssporet er et tiltak når dealing er avdekket.
Skolehelsetjenesten/ helsestasjon for ungdom	Undervisning, veiledning, samtaler og rusoppfølging. Bydelens helsetjenester har flere samtaler med ungdom om dealing ukentlig, og opplever at helseinngangen til temaet samt taushetsplikten er et godt grunnlag for å få ungdom til å åpne seg. Målgruppe: 12–23 år
Ungdomsjobbene	Bydel Grünerløkka tilbyr sommer- og deltidsjobber til ungdom bosatt i bydelen. Alle ungdommer må gjennom samme søkeprosess. Ungdomstjenestene kan, etter avtale med de det gjelder, anbefale at enkelte ungdommer prioriteres. Noen av disse prioriterte ungdommene anbefales fordi en jobb kan være et alternativ til dealing eller annen kriminalitet: Jobben gir lovlig inntekt, meningsfull fritid og trening i arbeidslivets spilleregler som ungdommene vil møte som voksne.
Utdanningsetaten	Kriminalitet, rus, psykisk helse, egne valg og livsmestring er en del av undervisningen i skolen. Skolene arbeider også systematisk med inkludering, vennskap og forebygging av kriminalitet, herunder dealing. Skolen gir veiledning, samarbeider med hjemmet, og kobler på andre aktører ved behov. Utgangspunktet er elevenes læring og læringsmiljø, som naturlig henger sammen med elevenes sosiale liv og aktivitet på andre arenaer. Miljøteam, rådgivere m.fl. er roller på den enkelte skole med spesiell kompetanse på rus, kriminalitet og forhold relatert til dealing. OT-Ulven er et eget skoletilbud for ungdom som står i fare for å falle ut av videregående opplæring på grunn av rus og kriminalitet
Utekontakten og ruskonsulent ung	Utekontakten driver universelt, oppsøkende arbeid på arenaer der ungdom er, har rusundervisning i skolene, og bistår ungdom med jobb. Utekontakten gir oppfølging, individuelt og i grupper, til ungdom som har, eller har forhøyet risiko for, ulike sosiale og helsemessige utfordringer. Tegn på slike utfordringer kan være involvering i dealing. Ruskonsulent ung tilbyr informasjon og rusundervisning i skoler og på andre ungdoms-arenaer, veileder foreldre og følger opp enkeltungdom som ønsker hjelp knyttet til rusbruk. Enkelte av ungdommene har både rusproblemer selv og selger til andre. Målgruppe: 10–23 år.

Funn fra kartleggingen

I dette kapitlet presenteres de viktigste funnene som kartleggingen og analysen har resultert i. Funnene gir innsikt i hvor og hvordan dealing typisk forekommer, hvilke rusmidler som omsettes, og hvem som er involvert. Videre belyses rekrutteringsprosesser, sosiale og økonomiske drivere, samt beskyttelses- og risikofaktorer som påvirker ungdoms involvering i dealing.

Gjennom et tydeligere situasjonsbilde og lokalkunnskap om drivere og dynamikker knyttet til dealing i ungdomsmiljøet, kan bydelen og øvrige aktører utvikle mer treffsikre tiltak for å forebygge og redusere dealing blant ungdom. Kapitlet avsluttes med en oppsummering av de viktigste funnene og deres implikasjoner for det videre arbeidet.

Arenaer for dealing

Synlig, tilgjengelig og skjer «over alt»

De ulike gruppene vi har snakket med er opptatt av at bruk, kjøp og salg av rusmidler er svært tilgjengelig og synlig, – både ute i bybildet, og på sosiale medier. Flere trekker fram at Grünerløkka er en sentrumsnær bydel med mye synlig rusbruk på bydelens uteområder. Typiske kjennetegn på attraktive steder er at de er bortgjemt, mørklagt, skjult – og man får være i fred fra voksne. Det benyttes kollektivtransport og sparkesykler, med raske møter og mye forflytning.

Det er et gjennomgående svar at kjøp og salg av rusmidler ikke er stedsavhengig, men at det skjer «over alt» hvor ungdom beveger seg. Det er likevel noen arenaer for dealing som nevnes gjentatte ganger, og peker seg ut i datamaterialet.

● «Man finner steder man kan
● gjemme seg på, og gjøre sitt
● med gutta. Man vil være i fred!»

Ungdom

Opplevd trygghet varierer i bydelens uterom

I datamaterialet peker Sinsen seg ut som et spesifikt område som flere nevner at de enten er bekymret for, observerer uønsket aktivitet rundt – eller opplever utrygghet rundt. Ungdataundersøkelsen «Ung i Oslo 2023» viser at prosentandel som opplever det som trygt å være ute om kvelden varierer mellom de ulike delbydelene: 91 % oppgir at de anser det som trygt å være ute om kvelden på Hasle/Løren, mot 70 % på Sinsen, Dælenenga, Rodeløkka og Sofienberg. Tallene gjelder for ungdom på videregående skole (Ung i Oslo, OsloMet 2023).

Et funn som prosjektgruppen finner interessant er at flere av respondentene uoppfordret nevner gudshus eller religiøse samlingssteder som arenaer som er «fredet» når det kommer til dealing.

Skolen

Skolen er en arena som nevnes av flere.

Respondentene forteller om kjøp og salg på skolen, både i skoletiden og i skolegårder på kveldstid. I hvilken grad man blir eksponert for dealing på skolen kan se ut til å ha sammenheng med hvilke venner og miljøer man omgås. Eksponering for, og tilgang til rusmidler øker også med alder, ifølge respondentene. Jo høyere alderstrinn, jo mer sannsynlig er det at du eksponeres for – eller tilbys rusmidler. Dette stemmer også med tall fra Ungdata (Ung i Oslo, OsloMet 2023).

Sosiale medier

Sosiale medier trekkes fram av samtlige respondentgrupper, med hovedvekt på Snapchat. Mye foregår i kartfunksjonen til Snapchat (snapmap), og søkefunksjonen hvor man kan finne andre brukere for å komme i kontakt med de som selger – og med de som ønsker å kjøpe. Å få tak i rusmidler på Snapchat beskrives som relativt lett, og man avtaler fysiske møter hvor selve utvekslingen foregår. Andre sosiale medier som Whatsapp, Telegram, Discord, Instagram, Signal og TikTok nevnes også.

● «(...) så deler de lokasjonen på kart
● (på Snapchat), og finner hverandre.»

Ansatt

Hva omsettes, og av hvem?

Respondentene snakker i hovedsak om cannabis når de får spørsmål om hvilke rusmidler som kjøpes og selges blant ungdom. Andre rusmidler som kokain, sovemedisin, benzodiazepiner (eksplisitt nevnt er Xanax) og ecstasy (MDMA) nevnes også av enkelte. Alkohol nevnes i liten grad. Det kan bety at spesielt de eldre ungdommene forbinder dealing-begrepet med illegale rusmidler. Yngre ungdommer forteller også om snus, røyk og puff på lik linje med andre rusmidler som omsettes blant unge.

De voksne respondentene forteller at det kan oppleves som uoversiktlig og vanskelig å vite hva som utveksles i en mulig «dealingsituasjon». Er det illegale rusmidler som omsettes? Er det en ungdom som selger snus til en annen ungdom? Eller er det airpods som utveksles? Det oppleves også som utfordrende å kartlegge hvem eller hvor mange som er involvert i en slik utveksling. Eksempelvis kan selve utvekslingen fra hånd til hånd foregå mellom to ungdommer, men det kan samtidig være ti andre ungdommer som står rundt og deltar passivt ved å være tilskuere, passe på eller bare være til stede.

«Jeg tror dere får med dere mye som vi ungdom ikke tror dere får med dere, men så tror jeg også det er en god del dere ikke får med dere. Jeg tror det er mye dere ikke får med dere som det egentlig er viktig at folk vet.»

Ungdom

Respondentene er helt samstemte når de forteller at det er flest gutter som dealer, og snakker i hovedsak om gutter som aktører. Noen forteller at jenter også kan være involvert, men i mindre grad – og som regel ikke som hovedaktører.

Bekymring for de yngste

I startfasen av dette kartleggingsarbeidet var det mange voksne som uttrykket sterk bekymring for de yngste barna. De voksne bekymrer seg for at selgere stadig blir yngre, og at antallet veldig unge løpegutter øker. De yngste ble definert som barn på mellomtrinnet, som lures inn i dealing-aktivitet av eldre ungdommer eller voksne. Våre funn, og erfaringer fra lokalt forebyggende politiarbeid, tyder på at det heldigvis er svært få eksempler på dette. Det er uansett stor bekymring for, og rettet mye oppmerksomhet mot, de yngste aktørene som er involvert i dealing.

Rekruttering og relasjoner

Et tydelig funn er at det å kjøpe eller selge illegale rusmidler på internett og i sosiale medier tilsynelatende er enkelt, mens rekruttering av nye selgere krever fysiske kontaktpunkter og personlig tilknytning. Prosjektgruppen har undret seg over hvem det er som rekrutterer barn og unge til rusmiddelomsetning, og hvordan rekrutteringen foregår. Bekjentskap og relasjon peker seg ut som en fellesnevner i svarene, enten i form av eldre søsken eller familiemedlemmer, venner, venners søsken, via skolen – eller andre bekjentskap. Lite tyder på at fremmede bakmenn oppsøker barn og unge for å rekruttere til dealing uten noe form for bekjentskap forut.

Mot slutten av datainnsamlingen ga et innspill fra Bydel Alna oss et verdifullt bidrag i forståelsen for driverne bak dealing. I en kronikk med overskriften «Det er ikke lenger organiserte kriminelle som står bak gatevolden i Oslo», beskriver bydelens forebyggere en langt løsere forbindelse enn tidligere mellom eldre kriminelle og tenåringer som dealer. (Jonas, Johnson, Lid, & Rosten, 2024). Dealerne beskrives som «selvstendig næringsdrivende», som kan velge til og fra hvem de mottar forsyningene fra. «De kjøper det de skal selge, og opererer så på egenhånd. Det gjør dem både sårbare og friere». Dette kan stemme med inntrykket vi har av situasjonen i vår bydel.

Enkelte unge har tilhørighet til et kriminelt miljø fra tidlig alder, for eksempel gjennom eldre familiemedlemmer eller søsken. På denne måten kan det forekomme at unge involveres i dealing gjennom personer de ser opp til, ønsker å være sammen med eller imponere. Noen unge oppsøker også miljøet selv, og beskriver dealing som den eneste reelle muligheten å tjene penger på – enten for å bistå familien økonomisk, fordi man har behov for penger selv eller for å finansiere eget rusbruk. Bydel Grünerløkka er en bydel med store sosioøkonomiske forskjeller, og det kan oppleves som ekstra vondt og vanskelig å ha lite eller mindre enn «alle andre» i et miljø hvor mange jevnaldrende har mye mer.

«Hvis man har det man trenger økonomisk, er det ikke grunn for å selge.»

Ungdom

Respondentene forteller at det kan være vanskelig å trekke seg ut, eller å slutte å deale, når man først en del av et miljø, spesielt ved langvarig involvering.

«Dette er ikke noe noen skikkelig vil. Det er ingen som tenker «jeg vil bli løpegutt». Noen føler bare at det er den eneste muligheten de har.»

Ungdom

Hvorfor er dealing attraktivt?

Respondentene forteller også at rusbruk blir romantisert i media gjennom serier, musikk, filmer – og på sosiale medier. «Dealing-livsstilen» med dyre klær, penger, statussymboler, tilhørighet, brorskap, risiko og spenning frontes på måter som kan være forlokkende for unge.

Dealing gir mulighet til å tjene raske penger, og man kan kjøpe seg statussymboler som merkeklær, sneakers, vesker og jakker.

«Jo dyrere, jo bedre. Det handler om å sende et signal om at man har penger. Man trenger ikke faktisk å ha det, men det må se ut som man har det.»

Ansatt

Risiko og beskyttelse

Når vi snakker med respondentene om hvorfor unge velger å deale, bærer svarene preg av hvilke faktorer som stimulerer eller motvirker deltagelse i dealing. Hvorfor velger noen å involvere seg i dealing, mens andre ikke gjør det? Respondentene er opptatt av at noen faktorer helt tydelig medfører risiko for skjevutvikling i barn og unges liv, og beskriver faktorer som:

- › Sosioøkonomisk status/ fattigdom
- › Ensomhet og utenforskap
- › Tilhørighet til «feil» miljø
- › Fraværende foreldre
- › Utfordrende familiesituasjon
- › Personlighetstrekk med risikosøkende atferd
- › Eksponering for rusmidler

Alle disse faktorene beskrives som faresignaler som tjenesteapparatet bør være oppmerksomme på, og jobbe aktivt med å forebygge.

På den andre siden beskriver respondentene en rekke beskyttende og styrkende faktorer i barn og unges liv, som fungerer forebyggende når det kommer til skjevutvikling og dealing:

- › Jobb, inntekt og mulighet for å tjene penger
- › Tilhørighet og mestring, herunder: venner, skole, idrett, religion og fritidsaktiviteter
- › Gode, trygge fellesskap
- › Stabil familie
- › Voksne som er tett på

Respondentene forteller at dette er faktorer som det offentlige må legge til rette for – og styrke i barn og unges liv.

Forskning og faglitteratur omtaler de samme faktorene som respondentene beskriver som risiko- og beskyttelsesfaktorer (Kvelling, 2015). Det er viktig å påpeke at det er summen av risikofaktorer i barn og unges liv som utgjør bekymring for skjevutvikling, og ikke en enkeltstående risikofaktor.

«Man må være obs på de flytende unge. De barna som kommer for sent, som flyter mye, ikke holder avtaler – og er mye på telefonen sin. Disse barna synes veldig godt på skolen, nettopp fordi de flyter så mye rundt, og ikke har motivasjon til skolearbeid.»

Voksen

Hva sier foreldrene?

Det ble utsendt en anonym spørreundersøkelse til foreldre på niende trinn på bydelens ungdomsskoler, hvor vi mottok 111 svar på et døgn. Det er tydelig at denne tematikken engasjerer, bekymrer – og det er mange foreldre som har mye på hjertet.

«Jeg er bekymret for at mitt eget barn, eller andre, skal via dette komme inn i miljøer som det er vanskelig å komme ut av.»

Forelder

Nesten halvparten av foreldrene svarer «vet ikke» på spørsmål som omhandler hva ungdom selger, hvor det omsettes rusmidler – eller hvem som selger rusmidler til ungdom. Et overraskende funn er at svært mange foreldre er like bekymret for eget barn og eget barns omgangskrets, som for «alle andre sine barn». Til tross for stor bekymring og ønske om mer informasjon, bærer svarene i spørreundersøkelsen lite preg av sinne eller fordeling av skyld. Framfor å rette pekefinger mot andre foreldre eller det offentlige, rommer svarene en enorm vilje til å bidra, være til stede og bryr seg. Foreldrene beskriver viktigheten av å være synlige i lokalmiljøet, samarbeide med det offentlige om å finne gode løsninger for eget og andres barn – og å snakke med barn og unge og konsekvenser på en god måte.

«Jeg tror på at vanlige voksne er ute og går i bydelen, og stopper og bryr seg.»

Forelder

Et annet interessant funn er at foreldre svarer at de ofte snakker med sine barn om rus hjemme i det daglige, mens ungdom på den andre siden oppgir i en egen spørreundersøkelse at de sjeldent eller aldri snakker om rus hjemme – og uttrykker et ønske om å snakke mer med voksne om rus og konsekvenser.

Hva forteller funnene oss?

Ungdom og dealing er et alvorlig og sensitivt tema som vekker sterke følelser, uro og bekymring. Voksne ønsker å beskytte ungdom mot utnyttelse fra kyniske bakmenn og dårlige livsvalg. Medieoppslag om alvorlig ungdomskriminalitet bidrar til å underbygge frykt og uro, og gir et situasjonsbilde hvor det fremstår som om svært mange unge er involvert dealing og kriminelle nettverk – spesielt i Oslo.

Våre funn, kombinert med erfaringer fra lokalt forebyggende politiarbeid, tyder likevel på at majoriteten av ungdomsbefolkningen er lovlige samfunnsborgere, med et relativt uskyldig og «vanlig» ungdomsliv. Flere av ungdommene i materialet omtaler både snus og røyk som ulovlige rusmidler, samtidig som de innehar kunnskap om hvordan det er mulig å skaffe seg andre rusmidler, som for eksempel cannabis.

De ungdommene som er involvert i dealing er det naturligvis svært viktig å møte med rask, effektiv og helhetlig hjelp – samtidig som vi sørger for gode alternative tilbud, slik at dealing og kriminalitet blir et mindre attraktivt alternativ for barn og unge.

Det kan være utfordrende å danne et helhetlig oversiktsbilde dersom man observerer en situasjon som vekker bekymring. Hva er det egentlig man observerer dersom man ser yngre barn som sirkulerer rundt

eldre, tøffe ungdommer – og unge voksne? Er det naturlige årsaker som familieforhold og bekjentskap som er grunnen til samværet? Er det kynisk rekruttering av barn og unge til kriminelle nettverk? Eller er det barn og unge som rett og slett ser opp til, og ønsker å være sammen med de kule, eldre ungdommene? Er de eldre ungdommene man observerer i det hele tatt involvert i organisert kriminalitet, eller er det deres valg av klær, stil, språk og statussymboler som vekker bekymring hos voksne? Disse spørsmålene har vi ikke svar på i datagrunnlaget vårt, men det er likevel spørsmål det er interessant å utforske videre.

Det er tydelig for prosjektgruppen at det finnes mange ubenyttede ressurser i lokalsamfunnet, utenfor det offentlige tjenesteapparatet, som det vil være viktig å få med på laget i det videre arbeidet. Foreldre står klare, og viser en enorm vilje til å bidra, og stille opp for egne og andres ungdommer. Trossamfunn og religiøse samlingssteder har trolig en «landsbyfunksjon» i mange barn og unges liv, hvor det legges til rette for positivt fellesskap og samvær, og hvor det finnes mange voksne rollemodeller som er tett på, bryr seg og følger med. Kan offentlige tjenestetilbud lære noe av trossamfunn, og involvere ressursene som finnes der på en systematisk måte i det videre forebyggende arbeidet?

Hvilke behov identifiseres i datamaterialet?

I datamaterialet utpekes noen tydelige behov som gir retning til det videre arbeidet, og noen mulighetsrom med ubenyttede potensial som kan bygges videre på.

Kunnskapsbasert forebyggende arbeid som legger til rette for inkluderende fellesskap, ungdomsliv med mening og mestring, og rask og riktig hjelp er noe som bydelen vil jobbe kontinuerlig med å styrke og videreutvikle.

Universalforebygging – å legge til rette for gode oppvekstvilkår for alle barn og unge – er fundamentet i det forebyggende arbeidet. Fordi det er så grunnleggende og gjelder ulike utfordringer i barns liv, vil det universelle arbeidet ikke bli beskrevet i sin helhet her. I det videre vil rapporten først og fremst sette søkelys på identifiserte behov og forslag til tiltak som kan knyttes direkte opp mot dealing.

Behovene som er identifisert, blir beskrevet som innsatsområder i planen vår for det videre arbeidet.

Innsatsområde 1: Å skape dårlige vilkår for dealing

Skape trygge nærmiljø, med økt voksen tilstedeværelse

Ungdommene ønsker seg tryggere nærmiljø, med mer voksen tilstedeværelse. Samtidig uttrykker mange voksne at de bryr seg, og ønsker å være til stede i nærmiljøet for egne og andres ungdommer.

Undervisning og informasjon

Ungdom får rusundervisning, men opplever undervisningen som ikke eksisterende eller mangelfull. Foreldre svarer mye «vet ikke» i spørreundersøkelsen, og etterspør mer informasjon. Foreldre opplever at de snakker mye med barna sine om rus hjemme, samtidig som ungdom oppgir at de snakker lite med sine foreldre om rus, og at de voksne ikke helt får med seg hva som skjer.

Gi alternative måter å tjene penger på

Ungdom mangler lovlige og langvarige inntektskilder som gjør dealing og annen kriminalitet mindre attraktivt. Dette gjelder spesielt ungdom under 15 år.

Innsatsområde 2: Hva gjør vi ved mistanke om dealing?

Samtaleverktøy og tydelige retningslinjer

Det er uklart hva de ulike offentlige aktørene bør og skal gjøre ved mistanke om dealing. Hvilke rutiner er gjeldende, og hvordan fordeles oppgaver og ansvarsområder? Det oppleves å være et vakuum mellom bekymring for bruk og bekymring for dealing. Voksne opplever det tilsynelatende som enklere å snakke om, eller agere på, avdekking av rusbruk enn å innlede en samtale som omhandler mistanke om dealing. Ansatte forteller at de har behov for konkrete samtaleverktøy ved bekymring for at ungdom som dealer. Privatpersoner og aktører i lokalsamfunnet observerer situasjoner som ansatte i tjenestene ikke får med seg.

Innsatsområde 3: Hva gjør vi når dealing er avdekket?

Rutiner og tiltakskjede når dealing er avdekket

Tjenestene og skolene mangler tydelige retningslinjer ved mistanke om dealing blant ungdom. Det er også en opplevelse av at politiet blir kontaktet, men ikke kommer dersom situasjonen ikke er «alvorlig nok».

Tiltak i oppfølgingen av ungdom som dealer

Ungdom, spesielt sårbar ungdom, faller fra organiserte fritidstilbud. Ungdom som har gjeld knyttet til dealing trenger noe annet enn hva det offentlige kan stille opp med per i dag. Det mangler tiltak for de aller yngste som ønsker seg ut av dealing og kriminalitet.

Handlingsplan med anbefalte tiltak

Denne handlingsplanen inneholder prosjektgruppens anbefalte tiltak for videre arbeid med tematikken og målgruppen, basert på funnene i kartleggingen. Noen tiltak handler om å videreføre eller styrke innsats vi allerede har, andre er forslag til nye arbeidsformer og innsatser. Hovedvekten er på det universelle nivået, som er bra for alle, uavhengig av sårbarhet. Det er også tiltak på selektert nivå, dvs nyttig for noen, og på indikert nivå, som er nødvendig for enkelte. Med dette ivaretar handlingsplanen tiltak på individ, gruppe og samfunnsnivå.

Ungdomsrådet har gjennomgått planen, og kommet med innspill. Tiltakene er forankret i Bydel Grünerløkkas SaLT-nettverk, og forplikter dermed politiet, skolene, biblioteket og bydelens tjenester. Alle frivillige og private aktører som har deltatt i kartleggingen og kommet med forslag, vil motta rapporten som grunnlag for sitt videre forebyggende arbeid.

Mål

Universelle tiltak

Tjenestesteder og innbyggere i Bydel Grünerløkka kjenner til denne handlingsplanen, og vet hva de skal gjøre ved bekymring om dealing blant ungdom	Sørge for at denne handlingsplanen er kjent blant offentlige tjenestetilbud og innbyggere i bydelen, og at den blir benyttet og oppdatert. «Løkkavettregler»: Kampanjer, i sosiale medier mm for å øke kunnskap, engasjement og handlekraft.
Bydel Grünerløkka's uteområder oppleves som trygge av både barn, ungdom og voksne	Engasjere hele «landsbyen»: sikre trygge nærmiljø for barn og unge, ved hjelp av økt tilstedeværelse av voksne ute i bydelen: - Etablere fast system for trygghetsvandring, og andre metoder for innbyggermedvirkning - Utnytte potensialet som finnes i nabolagsgrupper på Facebook - Kartlegge og utvide bruk av frivillige natteravnere i bydelen - Invitere trossamfunn i større grad i det forebyggende arbeidet - Etablere faste samarbeidsmøter med næringsliv/ vektere, bydel og politi. - Synlig politi i gatene.
Ungdom og foreldre får tilpasset og kvalitetssikret rusundervisning	Kvalitetssikret rusundervisning. Etablere en tverretattlig «pakkedeal» for rusundervisning for ungdom og foreldre, som er forpliktende og gjennomarbeidet hos bydel, skole og politi. Utvikle eller benytte eksisterende undervisningsopplegg om dealing/ rekruttering til kriminalitet, i mindre grupper etter behov. Styrke ung-til-ung metodikk, for eksempel unge ruseksperter eller erfaringskonsulenter.
Ungdom har lovlige inntektskilder som gjør dealing og annen kriminalitet mindre attraktivt	Ungdomsjobb gjennom hele året, også for de under 15 år. Jobb på skoler i feriene. Vilkår ved utleie av park at det ansettes ungdom. Nettverk for aktører som tilbyr ungdomsjobb. «Ungdomsjobbpool».

Selekterte tiltak

Ansatte i tjenestene vet hva de skal gjøre ved mistanke om dealing	Utvikle tydelige retningslinjer og ansvarsområde ved mistanke om dealing. Etablere samtaleverktøy, og arenaer for å trene på den vanskelige samtalen. Ansatte er bevisst språkbruk og innstilling. Barn og unge som dealer omtales og møtes som kriminalitetsutsatte. Når et barn dealer kan det ikke anses som en utelukkende egenvalgt vei i livet.
--	---

Individuelle tiltak

Det skal foreligge en rask og tydelig handlingskjede når dealing blant barn og unge avdekkes	Utvikle tydelige retningslinjer og ansvarsområde ved avdekking av dealing. Tettere samarbeid mellom bydel, skole og politi ved avdekking av dealing, og raskere konsekvenskjede. Foreldre har tilstrekkelig informasjon om hvem de skal kontakte ved behov.
Barn og unge som er involvert i dealing skal få rask og treffende hjelp	SOL (SaLTø-oppfølgning Løkka): tett og skreddersydd oppfølging på bydelsnivå. Innhente kunnskap om hvordan vi kan hjelpe ungdom som har ulovlig gjeld. Ungdomsjobb til ungdom i risiko, også for de under 15 år – med sosialfaglig oppfølging.

Referanser

Bergen, K. V. (2014). *Hurtig Kartlegging og Handling-manual*. KORUS Vest Bergen.

Bydel Grünerløkka. (2024). *Bydel Grünerløkkas vedtatte budsjett for 2024*.

Bydel Grünerløkka. (2023). *Helseoversikt for Bydel Grünerløkka 2020–2023*.

En oversikt over helsetilstanden i befolkningen og påvirkning fra ulike faktorer. Bydel Grünerløkka.

Jonas, N. H., Johnson, S. S., Lid, S., & Rosten, M. G. (2024, Oktober 31). *Aftenposten*.

Hentet fra kronikk: Ungdomskriminalitet – Det er ikke lenger organiserte kriminelle som står bak gatevolden i Oslo:

www.aftenposten.no/meninger/kronikk/i/lwJonL/det-er-ikke-lenger-organiserte-kriminelle-som-staar-bak-gatevolden-i-oslo

Kvello, Ø. (2015). *Barn i risiko. Skadelige omsorgssituasjoner, 2. utgave*. Gyldendal Akademisk.

Oslo, U. B. (2023). *Å finne fellesskap i utenforskap*. Utekontakten Bydel Gamle Oslo.

OsloMet. (2023). *Ung i Oslo 2023 Bydel Grünerløkka*. Resultater fra Ung i Oslo 2023. Barn fra skoler i Bydel Grünerløkka.

Barnetrinnet 5.–7. klasse OsloMet, Velferdsforskningsinstituttet NOVA og KORUS Oslo.

OsloMet. (2023). *Ung i Oslo 2023 Bydel Grünerløkka*. Resultater fra Ung i Oslo 2023. Ungdom som bor i Bydel Grünerløkka.

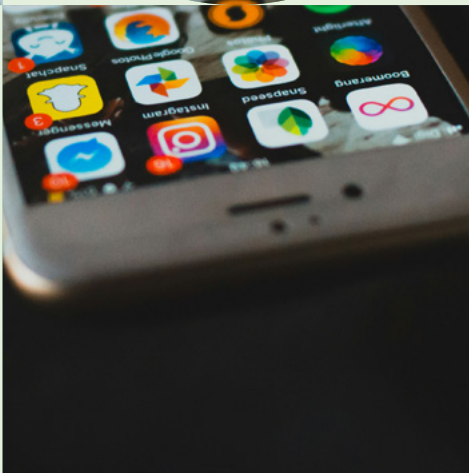
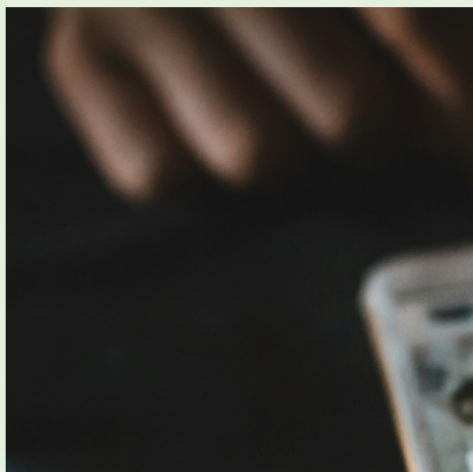
Ungdomstrinnet. OsloMet, Velferdsforskningsinstituttet NOVA og KORUS Oslo.

OsloMet. (2023). *Ung i Oslo 2023 Bydel Grünerløkka*. Resultater fra Ung i Oslo 2023. Ungdom som bor i Bydel Grünerløkka.

Videregående. OsloMet, Velferdsforskningsinstituttet NOVA og KORUS Oslo.

www.oslo.kommune.no

ISBN 978-82-92717-40-0

Rapporten er finansiert gjennom
midler fra KORUS Oslo.